

Beslissing OM n.a.v. RTE-oordeel 2017-24

Samenvatting

Deze casus betrof een levensbeëindiging op verzoek bij een 48-jarige patiënt door een arts van de Levensindeclyniek. De patiënt kampte vanaf zijn pubertijd met chronisch psychiatrische klachten zoals depressiviteit, angstaanvallen en paranoïde wanen. Er werden verschillende diagnoses gesteld en hij werd behandeld met psychofarmaca en werd meerdere keren opgenomen. Sinds 2007 woonde hij in verschillende beschermde woonvormen maar ging zich daar steeds onprettiger bij voelen. Het lijden van de patiënt bestond uit diep gewortelde gevoelens van ontheemding, eenzaamheid, angst en vervreemding. Om prikkels te voorkomen (waardoor hij ook achterdochtig kon raken) kwam hij niet meer buiten en lag hij vrijwel de hele dag in bed. Genezing was niet mogelijk en de behandeling was uitsluitend palliatief van aard. Omdat de eigen psychiater (om persoonlijke redenen) niet aan de euthanasiewens wilde voldoen, wendde de patiënt zich een half jaar voor zijn overlijden tot de Levensindeclyniek. Deze schakelde een SCEN-arts in maar geen psychiater. De arts, die de patiënt niet onevenredig wilde belasten, zag hiervoor geen reden omdat er al drie psychiaters betrokken waren geweest bij deze patiënt en hij twee van de drie behandelend psychiaters (telefonisch) had benaderd, in het RTE-oordeel aangeduid als P2 en P3. Psychiater P2 wilde om persoonlijke redenen de euthanasie niet uitvoeren. Psychiater P3 was gespecialiseerd op het gebied van autistische stoornissen, waaraan de patiënt niet leed.

Oordeel RTE (2017-24)

De RTE kwam tot het oordeel dat de arts niet had gehandeld conform de zorgvuldigheidseis als bedoeld in art. 2, eerste lid, onder e (raadplegen onafhankelijke arts) van de Wtl. De RTE kwam tot het oordeel dat hoewel de arts een onafhankelijke SCEN-arts had geraadpleegd – en daarmee formeel had voldaan aan de zorgvuldigheidseis in artikel 2, eerste lid, onder e van de Wtl – hij had verzuimd ook een onafhankelijk psychiater te raadplegen. Dit ter beoordeling van de wilsbekwaamheid van het verzoek en de uitzichtloosheid van het lijden van de patiënt. De RTE overwoog dat deze eis weliswaar niet voortvloeit uit de wet maar dit materieel gesproken rechtens als zorgvuldigheidseis mag gelden, gelet op de jurisprudentie van de Hoge Raad (Chabot-arrest) en de daarop door de beroepsgroep gevolgde handelwijze en de inmiddels bestaande praktijk van toetsing door de verschillende regionale toetsingscommissies.

Beoordeling Openbaar Ministerie

Het College deelt het oordeel van de RTE dat de arts naast de reguliere consulent ook een onafhankelijke psychiater had dienen te raadplegen ter beoordeling van de wilsbekwaamheid van de patiënt en ter zake van het verzoek en de uitzichtloosheid van het lijden. Het College is van oordeel dat extra zorgvuldigheid op dit punt nodig was aangezien het een euthanasieverzoek van een psychiatrisch patiënt betrof. De arts handelde hiermee in strijd met de KNMG-factsheet 'Euthanasie bij patiënten met een psychiatrische aandoening'. Het College deelt tevens het oordeel van de RTE dat de beoordeling die in dit geval door psychiater P3 is gedaan, niet had mogen worden opgevat als een onafhankelijk consultatie. Die psychiater had namelijk geen specifieke deskundigheid op het gebied van de psychiatrische stoornis van de patiënt en heeft ook de wilsbekwaamheid van patiënt kort voor het overlijden niet kunnen onderzoeken. Ook het feit dat de verslaglegging van de arts geen inzicht gaf in de beoordeling van de wilsbekwaamheid door de psychiater, is naar het oordeel van het College onzorgvuldig. Deze feiten en omstandigheden gaven aanleiding om de officier van justitie in gesprek te laten gaan met de arts. De arts heeft tijdens dit gesprek aangegeven lering uit deze kwestie te hebben getrokken. Nu de arts zowel bij de RTE als in het gesprek met de officier van justitie heeft gereflecteerd op de werkwijze en heeft aangegeven in toekomstige gevallen anders te handelen, ziet het College om redenen van opportuniteit geen aanleiding over te gaan tot strafrechtelijke vervolging. Daarbij speelt ook een rol dat er wel een SCEN-arts is geconsulteerd en meerdere psychiaters betrokken zijn geweest bij de behandeling van patiënt.

Beslissing

Gelet op de ernst van de zaak is deze voorwaardelijk geseponeerd. Aan de arts is een proeftijd van één jaar opgelegd. Dit houdt in dat wanneer de arts zich binnen dit jaar schuldig maakt aan een nieuw vergelijkbaar strafbaar feit, hij ook voor het oude feit alsnog vervolgd kan worden.